Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCI. Ч. 160. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 22-го СЕРПНЯ 1984 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, AUGUST 22, 1984 No. 160. VOL. XCI.

ВІДБУЛАСЯ ПРОФЕСОРСЬКА РАДА УВУ

В. ЯНІВ СТАВ РЕКТОРОМ, Б. ОСАДЧУК — ПРОРЕКТОРОМ

Учасники Професорської ради УВУ

Мюнхен, Західна Німеччина (УВУ) — Від 14-ох років Український Вільний Університет має кожного року свою Професорську раду (Загальні збори) в часі літнього семестру, тобто в часі, коли тут збирається найбільше професорів на виклади. Цього року приїхали вони із ЗСА, Канади, Англії, Франції та Голляндії.

В цьому році Рада відбулася в понеділок, 23-го липня, тобто в часі, як відбувалися виклади на обидвох семестрах—філософічного факультету й факультету права й суспільно-економічних наук (від 1 липня) та саме зачиналися три курси: тритижневий Високошкільний курс українознавства, чотиротижневий педагогічний та тритижневий української мови для початкуючих, на який записалася поважна кількість чужинців.

Мандрівний курс „Стежками батьків по Европі" закінчив свої двотижневі систематичні курси східньоевропейської цивілізації і від'їхав на відвідини різних центральних пунктів українських поселень у Західній Европі. До речі, слід пригадати, що саме цього року УВУ мав свою виїзну сесію в Англії—двотижневий курс для громадського активу в оселі „Чорногора".

В Професорській раді взяло особисто участь 16 членів Збору з правом голосу-(габілітовані професори й доценти) і чотири з дорадчим голосом (викладачі). Чотири дальші професори які приїхали пізніше на виклади, чи виїхали скоріше, віддали свої голоси в запечатаних конвертах. Таким чином, активну участь взяло 20 голосів.

Звітування відбулися в такому порядку: деканати обидвох факультетів, делеґатури—у ЗСА, проф. Василь Лев, і у Франції—проф. А. Вирста, Фундація у Канаді, проф. Б. Білаш, та інформація про ЗСА проф. В. Янева, Інститут Досліду Національних проблем, проф. З. Соколюк, підсумовуючий звіт ректора, фінансовий звіт квестора (д-р В. Маруняк). В імені Контрольної

(Закінчення на ст. 4)

Ферраро признається до помилки на суму 29,709 дол.

Ню Йорк. — Кандидатка на віцепрезидента від Демократичної партії Джералдін Ферраро та її чоловік Джан А. Заккаро вкінці подали до публічного відома стан своїх приходів. З нього показується, що вони разом мають мультимільйонерський маєток на суму 3,78 мільйона долярів. Більша частина майна це власність і торгівля нерухомостей, що веде Дж. Заккаро в Ню Йорку.

При поданні прилюдно свого майна подружжя Заккаро також призналося до того, що в 1978 році вони не заплатили нележних від їх приходу податків і винні податковому урядові 29,709 дол. та 23,750 долярів відсотків від цієї суми. Вони уважають, що це була вина того, який виповняв їм подткові форми.

Виявлення фінансового стану Дж. Заккаро і Дж. Ферраро виказало також, що кандидатка на заступника президента діставала прихід із торговельних підприємств свого чоловіка і була їх співвласницею. Це ставить під запит чи вона як член Палати Репрезентантів, не переступила прийнятої етичної засади тим, що ніколи того не зголосила.

Показується із фінансових звітів, які подано в понеділок, 20-го серпня ц.р., до загального відома у Вашінгтоні, що прихід з 1978 року, за який не заплачено всіх податків, Дж. Ферраро уживала на свою виборчу кампанію, коли вперше кандидувала до Палати Репрезентантів.

При виявленні фінансового стану подружжя Заккаро показалося також, що Дж. Заккаро був т.зв. „опікуном" фінансових справ деяких старших віком людей, в тому 84-літньої жінки, з якої майна він позичив минулого року 100,000 долярів для свого підприємства продажу нерухомостей, в якому співвласником є Дж. Ферраро. Разом вони є співвласниками п'ятьох підприємств продажу нерухомостей в Ню Йорку і на Фльориді, хоч вона не виказала жадних приходів чи заробітків.

У зв'язку із публічним виказом майна та заанґажування у підприємствах Дж. Ферраро, головний директор передвиборчої кампанії Волтера Мандейла завив, що члени виборчої кампанії через помилку не доглянули цих аспектів перед тим, заки В. Мандейл попросив Дж. Ферраро бути співкандидаткою на його листі. Вони призналися, що лише 48 годин розлядали фінансові справи Дж. Ферраро та її чоловіка і тому не ствердили того, що сталося у 1978 році та що Дж. Ферраро була активно заанґажована у підприємствах свого чоловіка.

ДОСЛІДЖУВАННЯ СТАНУ кваліфікацій і кількости вчителів у ЗСА корпорацією Ренд закінчилися 19-сторінковим рапортом авторства науковця Лінди Дарлінґ-Геммонд п. з. „Поза рапортами комішенера: наближається криза вчителів". В рапорті стверджується, що брак вчителів такий загрозливий, що до 1988 року найменше кваліфіковані вчителі матимуть перевагу у школах. Автор рапорту рекомендує підвищити початкові платні для вчителів до 15,000 на рік і довести найбільший з них до 50,000 долярів замість існуючого рівня — початкова платня пересічно 13,000 дол., що є меншою ніж в будь-якій іншій професійній ділянці, де вимагається маґістерський ступінь. Цей рапорт був найновішим в цілому ланцюгу порад і рекомендацій, що були наслідком рекомендацій президентської крайової Комісії для досконалости в освіті 16 місяців тому.

Президент Реґен виступає проти поділу Европи

Вашінґтон. — Промовляючи до 125-ти поляків, американських ветеранів і ветеранів Польської Крайової Армії та учасників Варшавського повстання, зібраних у Білому Домі в суботу, 18-го серпня, на святковий сніданок-обід для відзначення 40-ої річниці Варшавського повстання, президент Роналд Реґен довше зупинився на питанні Ялтинського договору, підписаного в Ялті Черчіллем, Рузвельтом і Сталіном, за яким наступив поділ Европи на „сфери впливу" поміж Заходом і Сходом, і яким де факто віддано Польщу та інші европейські народи на поталу Москві.

Президент сказав, що Америка „відкидає будь-яку інтерпретацію Ялтинського договору, яка підсуває думку про якесь американське погодження на поділ Европи на сфери впливу".

Як відомо, Ялтинський договір з 1945 року поміж Великобританією, З'єднаними Стейтами Америки та Совєтським Союзом поділив повоєнну Німеччину на чотири окупаційні зони і встановив тимчасовий уряд для Польщі, який спочатку включав обидві польські сторони, проросійську й прозахідну. Але в той час, і Черчілл і Рузвельт настояли на тому, щоб договір ґарантував, що в решті европейських країн будуть переведені вільні й незалежні від чужих потуг вибори, чого не дотримали совєти.

Президент Реґен сказав далі, що він настоюватиме на виконанні усіх точок договору, особливо ж клявзулі про вільні вибори.

„Ми розглядаємо цей договір як приречення з боку трьох держав відновити повну державну незалежність і вможливити вільні демократичні вибори в усіх країнах, звільнених від нацистської окупації після Другої світової війни", — сказав Реґен, бо він, мовляв, не бачить причини, чому б Захід „мав поблажливо звільнити СССР або ж самого себе від додержання цієї обіцянки".

Він виступив також з гострою критикою пасивного погодження з боку Заходу на перманентне поневолення народів Східньої Европи бо такий стан не може бути „сприйнятливою альтернативою".

З усіх тверджень, як і з обіцянки зняти тяжкі американські економічні санкції з теперішньої Польщі, що були встановлені американським Урядом у зв'язку з проголошенням надзвичайного стану в Польщі і розгрому „Солідарности", були дуже задоволені польсько-американські ветерани, присутні на згаданому суботньому полуденку в Білому Домі. На ньому президент Реґен підтвердив відомості про знесення або полегшу протипольських санкцій. Знову польські літаки матимуть право приземлятися на американських летовищах; ЗСА відновить науковий обмін з Польщею не ставитиме перешкод Польщі стати членом Міжнародного монетарного фонду, звідки вона дістане критично потрібні їй грошові позички і дозволить на продаж американського зерна Польщі (що вільно купувати совєтам, а невільно було купувати польським комуністам).

І нарешті Реґен заповів, що він проситиме Конґрес асиґнувати 10 мільйонів долярів — як американський даток польським фармерам для поліпшення їхньої господарки, чим розпоряджатиметься Католицька Церква в Польщі. Західньоевропейські держави також зроблять це саме.

Всі ці заходи стали можливі в останньому часі після того, як з польських тюрем комуністичний уряд Войцєха Ярузельского почав звільняти провідників „Солідарности", чого увесь час вимагав Уряд президента Реґена.

ЖІНКИ ДОМІНУЮТЬ НА РЕСПУБЛІКАНСЬКІЙ КОНВЕНЦІЇ

Деллас. — Головні промовці на 33-ій Конвенції Республіканської партії, а саме Джін Киркпатрик, амбасадор З'єднаних Стейтів Америки до Об'єднаних Націй, сенатор Говад Бейкер, лідер республіканської більшости в Сенаті, і Кетрін Ортеґа, керівна особа в Департаменті скарбу, критикували демократів, а головно Волтера Мондейла, теперішнього кандидата на президента від цієї партії, за нерішучість, поширення песимізму в американському народі, демагогію і політичний дефетизм.

К. Ортеґа

Дж. Киркпатрик

Не зважаючи на те, що головним промовцем була К. Ортеґа, найбільш ефективну, політичну, резолютну і переконуючу промову виголосила Дж. Киркпатрик, довголітня демократка, яка не тільки у принципі відкидала політичну стратегію Картерового стилю, але вказувала на помилки, що їх допустилися демократи на своїй Конвенції у Сан Франсіско в липні ц.р., зрадивши основні цілі і принципи демократів, що їх проповідували і здійснювали президенти Геррі Труман, Джан Ф. Кеннеді, Линдон Джонсон та інші. Вона порівняла їх, теперішніх демократів, до струся, який, щоб не бачити небезпеки, ховає голову в пісок.

„Вони радше воліють всю вину скинути на ЗСА, як сказати світові правду про правдивих заколотників, які під час урядування в Білому Домі президента Джиммі Картера і віцепрезидента В. Мондейла, не тільки поширювали свою гегемонію на багато країн світу, але перевели справжню військову агресію на Афганістан та підготовляли такі ж агресії в Центральній Америці, Африці, багатьох азійських країнах та в інших частинах світу. Крім того демократи дозволили СССР перегнати Америку в багатьох родах зброї, занедбали справу власної оборони, не старалися поправити престижу ЗСА у світі, а всю вину за це готові були прийняти на себе, бо так хотіли пацифісти та інші антиамериканські сили".

У своїй промові, — кажуть політичні спостерігачі, — Дж. Киркпатрик не пропустила ані однієї важливої справи, яка сьогодні повинна турбувати відповідальних за світову політику державних мужів. „Цього однак не роблять демократи і не зробила цього їхня Конвенція, для якої нібито й не існували ці так важливі справи". При тому амбасадорка ЗСА до ОН згадала народи Східньої Европи, яким належиться право на самовизначення, подумала і про дисидентів, які караються під комуно-московським ярмом, натякнула на все ще існуючу загрозу в світі, хоч вона, загроза ця, на її думку сьогодні значно менша, як була три і пів року тому.

Інші згадані провідні республіканці, які виступали з промовами, між ними дуже багато жінок, заявляли 2,235 делеґатам, що тільки президент Роналд Реґен і віцепрезидент Джордж Буш зуміли піднести престиж Америки, відродити економіку, майже зліквідувати безробіття, збільшити вартість американської валюти і відродити дещо приспаний патріотизм в народі, якого почала огортати байдужість і страх перед агресорами.

К. Ортеґа також зверталась офіційно до еспаномовних американців не забувати, що в ЗСА існує дві демократичні партії — партія демагогів і пустих обіцянок і партія реалістів, які, якщо оглянутись назад, зробила велику роботу.

Очевидно фінансові непорядки родини Ферраро-Заккарро і різні версії про їхню маєтність були також заторкнені деякими промовцями, бо ними цікавляться всі американці з огляду на позицію Джералдін Ферраро, яку вона займає тепер в Демократичній партії.

У ЄВІТІ

МІНІСТЕР ІНФОРМАЦІЇ Уганди Давид Аніоті заявив, що від часу приходу до влади президента Мільтона Оботе, в тій країні загинуло біля 15,000 осіб, переважно у сутичках поміж племенами і політичними фракціями. Ця заява опрокинула раніше твердження асистента-секретаря в справах прав людини Елліота Ейбрамса, який сказав на зізнаннях в Конґресі, що від рук військової поліції в Уганді досі загинуло понад 100,000 осіб.

УРЯД ПАКІСТАНУ ЗАЯВИВ, що у наслідок гарматного обстрілу афганськими військами, в Пакістані згинуло 33 особи. Крім того, твердять пакістанські речники, один афганський літак перелетів кордон і збомбив частину прикордонної території. Уряд Пакістану запротестував гостро, називаючи ці та раніші обстріли „провокацією" та намаганням втягнути Пакістан у внутрішній конфлікт в Афганістані. Як відомо, на території Пакістану є великі табори втікачів з Афганістану, які є також частинним джерелом постачання матеріялів повстанцям.

У ЗАВОРУШЕННЯХ В ІНДІЇ поліція вбила шість осіб. Заворушення в провінції Андґра Прадеш продовжуються від минулого тижня, коли центральний уряд під провдом Індіри Ґанді усунув провінційний уряд, який складався з коаліції опозиційних партій під проводом Н.Т.Рама Рао Раніше тисячі осіб були вбиті в сутичках з поліцією на релігійному тлі, зокрема ассомці та сікхи.

БРАЗИЛІЙСЬКИЙ ТЕОЛОГ Леонардо Бофф, монах улад Отців Францішканів, був викликаний до Ватикану на переслухання в справі його участи в акціях за суспільні реформи в країнах Південної Америки. Л. Бофф є прихильником т. зв. теології звільнення, яке проповідує клясову боротьбу на зразок марксистських теорій. Він є автором книжки п. н. „Церква: харизма і сила". Переслухання мають початись 7-го серпня. Як відомо, Папа Іван Павло II кількакратно виступав проти участи священиків, монахів і монахинь у політичному житті їхніх країн. Папа Іван Павло II звернувся із закликом до міжнародної групи нуклеарних фізиків промощувати „довір'ям і пошаною" шлях до світового миру. Ці науковці зібрались на конференцію в Еріче, Сицилія, яку з ініціятиви італійського науковця Антоніно Зіччі вони влаштовують кожного року від 1980 року. Завдання, що його поставили собі ці науковці — це розв'язати питання світового миру та не допустити до нуклеарної війни. В конференції беруть участь також науковці із ЗСА і СССР.

ІРАНСЬКІ ОФІЦІЙНІ газети поінформували про висилку нових підкріплень на фронт з Іраком та заповіли нову офензиву, якщо Ірак не погодиться на іранські вимоги замирення. Серед тих вимог є арешт президента Саддама Гуссейна і його розстріл, а також заплачення Іраком репарацій за пошкодування у війні, яка триває від 1980 року. Уряд Ірану також звернувся до Пакістану, щоб цей віддав дорогоцінності покійного шаха Рези Паглеві, що їх, буцім то, вкрали пакістанці під час перевороту в Ірані, коли владу захопили релігійні фанатики під проводом аятолли Хомейні.

УКРАЇНСЬКА ГРУПА ДІЯЛА НА XXIII ОЛІМПІЯДІ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ

Лос Анджелес (УІС „Смолоскип"). — Група „Смолоскипу" прибула сюди 26-го липня. Від 15 липня було відкрите Українське Інформаційне Олімпійське Бюро, яке працювало 24 години денно, даючи інформації в будь-який час зацікавленим журналістам з різних країн світу.

Члени української групи „Смолоскипу" жили у двох будинках в Голливуді - при укранській католицькій церкві і при українській православній церкві св. Володимира.

Повну пресову акредитацію на XXIII Олімпійських Іграх мав лише один представник української вільної преси, ред. Осип Зінкевич, кореспондент „Смолоскипу". Пресову акредитацію мали також В. Кулій (український відділ „Голосу Америки"), В. Шулькевич (український відділ радіо „Свобода") і О. Звадюк (радіо „Вільна Европа").

„Вони" були і „їх" не було

Напередодні Олімпіяди американська преса поширювала багато вісток про приїзд до Лос Анджелесу совєтських журналістів, офіційних представників, суддів і членів Олімпійського комітету з СССР. Згідно з деякими відомостями їх мало прибути понад 200 осіб. Щоб вияснити цю справу, представник „Смолоскипу" поставив у цій справі питання президентові МОК Х. Самаранчові на першій пресконференції МОК у п'ятницю, 27-го липня. У відповідь на це питання Х. Самаранч заявив, що у 88-ій Сесії МОК, яка відбулася напередодні Олімпіяди, взяли участь два представники СССР, члени МОК, К. Андріянов і В. Смірнов. В справі присутности совєтських журналістів, директор МОК М. Берлю відповіла, що на Олімпіяді є лише двох акредитованих журналістів з СССР. Як згодом виснилося, ці два журналісти - це М. Бєглов, працівник совєтського посольства у Вашінґтоні, і Ю. Устименко (який говорить українською мовою і який згідно з книжкою К. Стерлінґ „Сітка терору" є офіцером КҐБ).

На питання українського кореспондента радіо „Свобода", які совєтські предсравники є суддями на Олімпіяді, ніхто на пресконференції не міг відповісти, заявляючи, що призначення суддів є справою міжнародних спортових федерацій.

Вкоротці вдалося ствердити, що на XXIII Олімпіяді був Юрій Тітов, колишній олімпійський чемпіон в гімнастиці і теперішній президент Міжнародної Федерації Гімнастики (народжений в Києві), дружина Валерія Борзова Л. Туріщева (Міжнародна Федерація Жіночої Гімнастики) і Борис Шахлін, український олімпійський чемпіон, суддя міжнародної кляси, який передчасно виїхав з Лос Анджелесу ще 6-го серпня. В Лос Анджелесі був також президент Міжнародної Федерації Велоспорту В. Сисоєв і інші.

Численніше були заступлені на Олімпіяді східньоевропейські країни. Угорщина мала в головному пресовому центрі своє бюро (як і ТАСС). Болгарія мала 15 акредитованих журналістів, Польща лише п'ять. Багатьма журналістами була заступлена Чехо-Словаччина.

На відзначенні чемпіонів

У п'ятницю, 27-го липня у готелі Рідженсі Гаятс, відбулася зворушлива церемонія прийняття найвизначніших американських олімпійських чемпіонів до Пантеону Олімпійської Слави. Серед понад 500 учасників цієї урочистої церемонії був також запрошений представник „Смолоскипу". Під час величавого бенкету були прийняті до Пантеону Дж. Нейбер, П. О'Браєн, Д. Каганамоку, Ф.Шортер, Ф. Вайкоф, Б.Тумі, Б.Миллс і кошівкова дружина з Олімпіяди 1960 року. Цю урочистість лише вдруге влаштували спільно Олімпійський Комітет ЗСА, Крайова асоціяція Спортової преси, а спонзором була компанія Кока-кола.

Український представник мав нагоду познайомитися з багатьма визначними представниками і діячами американського спорту та різними кореспондентами. З різних зустрічей і розмов, чи не найцікавішою була розмова і знайомство з сином одного з найвизначніших американських олімпійців Джима Торпа - Чарлзом, який живе у Вашінґтоні, працює в Департаменті внутрішніх справ і добре ознайомлений з української справою і українцями.

На телевізії і в радіо

В понеділок, 30-го липня, в ранішніх годинах, відбувся перший виступ представника „Смолоскипу" Андрія Каркоця на каналі ч. 9 телевізійної станції в Лос Анджелесі. Інтерв'ю з А. Каркоцем тривало 10 хвилин і воно почалося відповіддю на питання телекореспондента: „Совєти бойкотують цю Олімпіяду. Чого ви сюди прибули, хто ви і що ви думаєте осягнути?"

Відповідаючи на це і наступні питання А. Каркоць сказав, які цілі ставить перед собою „Смолоскип" і зосередив свою увагу на питанні участи України в Олімпійських Ігрищах і на національній дискримінації спортсменів СССР.

В четвер, 2-го серпня, у вечірніх годинах, після інформації про пресконференцію, на якій вперше оприлюднено список 59 олімпійців СССР, які передчасно померли, було також передано на каналі ч. 11 інтерв'ю з А. Каркоцем, а на каналі ч. 5 з А. Сороковським. Того самого дня радіостанція з Фльориди зробила довше інтерв'ю з А. Коркоцем, яке зразу було передано в кількох південних стейтах Америки.

У вівторок, 7-го серпня телевізійна станція „W", канал ч. 3, накрутила два півгодинні інтерв'ю з А. Сороковським і Моною Снилик, які були показані після Олімпійських Ігрищ. Інтерв'ю були ілюстровані різними таблицями. Одне інтерв'ю

(Закінчення на ст. 4)

В АМЕРИЦІ

КАНДИДАТ НА ВІЦЕПРЕЗИДЕНТА від Демократичної партії Джералдін Ферраро заявила, що вона була „здивована", коли приблизно 10 днів тому дізналасяк, що її чоловік Джан А. Заккаро, позичив 100,000 долярів із майна старшої віком жінки, наглядати за маєтом якої його призначив суд. Адвокат чоловіка Дж. Ферраро сказав, що на його думку, вчинок Дж. Заккаро є „помилкою в рішенні людини, яка думала, що вона робить все правильно". У „П. Заккаро Компані оф Менгеттен" Джералдін Ферраро, яка володіє половиною майна свого мужа, на різних документах згадана як секретарка, скарбник або віцепрезидент нерухомого майна.

З ПОЧАТКОМ КОНВЕНЦІЇ Республіканської партії змагання за становище президента країни набрали інтенсивности. В пов'язанні з виборами, Голливуд проявляє велику обережність, щоб фільми не мали політичної закраски. Серед фільмів, що мають певне політичне чи громадського порядку побічне значення, є, наприклад, „Вбивчі поля", де дія відбувається під час, коли Камбоджа попала під комуністичне урядування в 1975 році, „Маленька дівчина-барабанщик", де дія відбувається на тлі тероризму Ізраїль-Палестинська Визвольна Організація, реклями про фільми зосереджуватимуться на неполітичних аспектах фільмів.

КОШТИ ЗА НАВЧАННЯ в коледжах і університетах зросли від 1980 року до 1984 року на 39 відсотків, як подає Американська рада освіти. Навчання в деяких „Айві ліґ" університетах й інших приватних учбових закладах коштує студентам 14,000 річно, а в правничих медичних й інших професійних високих учбових закладах у багатьох випадках — 20,000 дол. та навіть більше.

УКРАЇНЦІ! В НЕДІЛЮ, 16-го ВЕРЕСНЯ, ВСІ ДЕМОНСТРУЄМО У ВАШІНҐТОНІ ПРОТИ РОСІЙЩЕННЯ УКРАЇНИ!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Наш День у Вашінґтоні

Роблячи балянс додатніх і від'ємних явищ і подій українського поселення в Америці від самого початку так званої заробіткової іміґрації по нинішній день, треба ствердити, що без сумніву одним із найкращих, найпозитивніших подвигів українців в Америці було здвигнення пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні 27-го червня 1964 року.

Це пам'ятник творцеві новітньої української нації, яка перетворилась з етнічної маси і здобула свідомість , хто ми і чиї ми діти , але й це пам'ятник конструктивізму української громади, яка опинилася на цій землі, далекій від рідної України.

Це було тільки 20 літ тому. Багато заслужених для того діла осіб відійшли вже в засвіти, але й дуже багато учасників тієї величавої події живуть і тямлять, як у тодішній винятково гарячій днині 100,000 українських людей пригнались всіма способами транспортації до столиці Америки і із зворушенням слухали промови американського національного героя, колишнього президента Двайта Д. Айзенгавера, який відкрив пам'ятник, діло скульптора Леоніда Молодожанина, — як тоді поліція американської столиці не могла надивуватися, що несподівано для неї нахлинула така маса чоловіків, жінок, молодих і старих, і не було ні одного прикрого інциденту. І як не було б УРЕ (Українська Радянська Енциклопедія), коли б не було Енциклопедії Українознавства, так і не було б пам'ятника Тарасові Шевченкові у Москві, якби українські вигнанці не збудували Шевченкові пам'ятники у Вінніпеґу й Вашінґтоні.

20 років — це ніяка „округла ювілейна" дата. Але добра нагода для переведення нової маніфестації у Вашінґтоні — вже не тільки для вияву знову пошани геніяльному авторові „Заповіту", але й із виразною всенаціональною політичною ціллю: для виявлення масового протесту проти політики національного геноциду, яка штовхнула Україну в один із найважчих і найстрахітливіших періодів її поверх тисячолітньої історії. І як тоді, 27-го червня 1964 року, так і тепер цю протестаційну маніфестацію заплановано на поза- і понадпартійній базі. У „Свободі" з 7-го серпня ц. р. появився обширний заклик „Крайового Комітету всегромадського протесту проти російщення України — у 20-річчя побудови пам'ятника Т. Шевченкові у Вашінґтоні". Виконуючи урочисту обіцянку, складену на IV СКВУ, що всякі зовнішні виступи будуть відбуватеся одностайно, Крайовий Комітет, що влаштовує маніфестацію у Вашінґтоні в неділю, 16-го вересня цього року, охоплює однаково Український Конґресовий Комітет Америки, як і другу рівнорядну централю, Українську Координаційну Раду. Тому, що йдеться про пам'ятник Тарасові Шевченкові у Вашінґтоні, що його Комітет побудови очолював тодішній голова Наукового Товариства ім. Шевченка Роман Смаль-Стоцький, то й тепер Наукове Товариство ім. Шевченка в Америці стало наче зв'язковим між тими обома централями й очолило наведений вгорі Комітет, що його головою став голова НТША д-р Ярослав Падох.

Ініціятори й організатори Крайового Комітету всегромадського протесту леліяли теж надію, що може співпраця в улаштуванні тієї маніфестації у Вашінґтоні пригадає всій українській громаді в Америці й діяспорі, що у ґрадації української проблематики на найпершому місці стоїть справа смертельної загрози від московського-большевицького режиму і що та загроза, сполучена ще і з корченням вільної нашої громади в діяспорі під впливом тиску природної асиміляції до чужомовного оточення, вимагає здійснення закликів Володимира Великого, Івана Мазепи й Тараса Шевченка, щоби „в один гуж тягнути" і щоби запанувало „братолюбіє". Обраний одноголосно на IV СКВУ президент Петро Саварин знаменито зорієнтований в ситуації української громади в Америці. Він звернувся з закликом до лідерів УККА і УКРади, щоб вони відклали на пізніше заповіджені свої загальні з'їзди, XIV Конґрес Українців Америки та Конвенцію УАКРади, і щоб повели врешті ділові наради на базі конструктивного компромісу, щоб знову об'єднати громаду з одною репрезентаційною централею, замість існуючих двох. УАКРада послухала того заклику і відкликала вже свою заповіджену Конвенцію. Спільне організування і переведення маніфестації у Вашінґтоні 16-го вересня повинно стати здоровим поштовхом до цих консолідаційних розмов. УАКРада з'ясувала прилюдно скромну, логічно, ділову плятформу, на якій може прийти до згоди.

Тепер треба, щоб маніфестація у Вашінґтоні 16-го вересня ц. р. доказала, що насправді в „єдності сила народу". Треба, щоб ця маніфестація була подібна до величавої маніфестації під час відкриття пам'ятника Шевченкові 20 років тому. Йдеться бо про велику справу: про могутній протест проти російщення України та про вияв всегромадської солідарности, коли загрожене добро України. Докажім це не словом, а ділом.

М. Платковський

ЕВРОПА ЧЕКАЄ НА АМЕРИКАНСЬКІ ВИБОРИ

Якщо в Америці вже повною парою йде виборча кампанія, то в Европі немовбито не приймають якихось далекойдучих рішень, чекаючи на те, хто буде вибраний президентом Америки на наступні чотири роки. Бо від цього залежатиме в багатьох ділянках і напрямок політики в різних державах Західньої Европи.

Щодо міжнародної політики, то більш-менш „праві" уряди в Англії і Західній Німеччині безумовно бажають, щоб Реґен і надалі перебував у Білому Домі. Приблизно те саме можна сказати і про інші европейські держави, що належать до НАТО, навіть і про Францію, де президент-соціяліст Міттеран провадить досить рішучу лінію супроти Москви і недавно зірвав тісний альянс з комуністами, які вийшли з уряду Франції.

Правда, деякі европейські держави не зовсім поділяють політику Реґена щодо дозброєння і щодо занадто гострого тону в стосунку до СССР. Але вони почувають себе все таки безпечніше, коли ЗСА роблять всілякі заходи, щоб запобігти мілітарній перевазі СССР. Акція противників озброєння, насамперед у Західній Німеччині, не виявила себе надто міцною, а соціялістична опозиція має завжди більше клопотів, щоб знайти переконуючі арґументи в своїх нападках на політику „правого" уряду. Отже назагал у ділянці міжнародної політики Західня Европа, а принаймні її правлячі кола, стоїть ніби по боці Реґена. Існують бо побоювання, що прихід до влади в Америці демократів знову означатиме поворот до безоглядної політики „детанту", що може принести нові ускладнення.

Це не перешкоджає проте різним европейським державам вести свою власну політику щодо держав комуністичного бльоку і самого СССР, головним чином у ділянці господарсько-торговельних зносин. Тут ці держави тримаються більш ліберального курсу, не тільки бажаючи здобути для себе матеріяльні користі, але й уважаючи, що таким ліберальним курсом у цій ділянці створюються можливості і політичного відпруження. Особливо належить відмітити тут заходи Західньої Німеччини пожвавити й нормалізувати свої відносини з комуністичною Східньою Німеччиною.

Коли йдеться про політику Реґена в ділянці економіки, — то тут можна відчути застереження і навіть побоювання. Високий курс доляра і високі відсотки в американських банках неґативно впливають на економіку цілого ряду европейських держав. Деякі кола вважають, що цей стан змінився б, якщо б у Білому Домі засів представник демократів. Проте, що має більше значення. Економічні відносини поміж Америкою і її европейськими союзниками можуть змінитися і при тому, що Реґен буде далі засідати в Білому Домі. А з другого боку европейці почувають себе безпечніше, коли є можливість опертися на міцні плечі „американського вуйка". А в цьому хіба ніхто не сумнівається: Америка стала таки міцнішою, посідає більше авторитету в світі і навіть самовпевнености за чотири року урядування Реґена. Вже не чується голосів у Европі, які твердили, що „колишній ковбой" не надається на керівника найпотужнішої держави світу.

Резюмуючи, можна вважати, що Західня Европа ще з більшим інтересом, ніж сама Америка, чекає на вислід листопадових виборів за океаном. Щойно після цих виборів у цілому ряді західньоевропейських держав пожвавиться політичне життя в найрізноманітніших ділянках.

П'ятнадцятиріччя письменниці Уляни Любович

П'ятнадцять років тому вийшла друком книжка, що зразу звернула на себе увагу вже самим заголовком. А заголовок був: „Розкажу вам про Казахстан". Українські новопоселенці в країнах західнього світу знали про Казахстан, бо саме і „завдяки" цьому знанню багато з них опинилось на далеких поселеннях. Казахстан став відомий в Галичині негайно після того, як — за згодою німецького фюрера Гітлера — совєтський батько народів Сталін наложив свою тверду батьківську руку на ті українські землі, що втішалися мачушиною опікою спершу цісарської Австрії, а далі панської Польщі, називаючи це — за давньою імперською традицією, датованою ще незабутнім Переяславом, — „возз'єднанням". Ось це „возз'єднання" і проявлялось переселюванням мирних возз'єднаних братів і сестер на далекі незаймані простори Сибіру і Казахстану, де,як співалось у пісні, „так свободно дишеть чалавек".

Тож і зразу зрозумілою була для всіх книжка про Казахстан, але невідомою була її авторка. Любович — ім'я записане навіть в енциклопедії, — відсилає до гасла Любович Петро, що вславився як композитор у першій половині XIX століття, автор „Літургії" для мішаного хору, а ще важливіше, автор фортепіянового попурі для народних пісень Галичини. Та це заслужений діяч-музик, а тут треба відшукати письменницький родовід. Тож від псевдоніму мусимо перейти до справжнього прізвища та й воно справді шляхетне. Старосольських в енциклопедії більше, а між ними найголовніший — Володимир Старосольський, батько нашої письменниці, заслужений діяч і науковець, автор правничих і суспільно-політичних трактатів, навіть і редактор славного колись місячника „Молода Україна"; але чи писав він бодай вірші, як це часто у нас практикують не тільки політичні, але й релігійні діячі? Правдоподібно ні, хоч вже його син, а брат Уляни, що пішов за батьковою традицією і став правником та ще й професором права — не відмовився від віршування, ба навіть здобув успіхи в мистецтві. То ж наш розшук за письменницьким родоводом мусимо перекинути на рід матері Уляни. Її мати — це Дарія Шухевич, дочка, — як це точно подає Українська енциклопедія книжника Кубійовича, — Володимира і Герміни Шухевичів, відома концертна піяністка і теж громадська діячка, та найважливіше — письменниця, авторка оповідань і поезій, що були друковані в журналі „Нова хата" та у щоденнику „Діло" у Львові.

Шухевичі — це теж вельми шляхетне родове прізвище, а ще й літературне прізвище. Вже прадід Уляни — о. Осип Шухевич був письменником і про нього можемо знайти дані навіть в „Українській Радянській Енциклопедії", де написано:

Шухевич Осип (1816-1870) український письменник (батько Володимира Осиповича Шухевича) народжений в селі Рахові, Калуського району, Івано-Франківської області (значить колись Станиславівської). Закінчив духовну семінарію у Львові (1838). Примикав до літературно-громадського руху, очолював „Руську Трійцю" (значить співпрацював з отцем Маркіяном Шашкевичем). Осип Шухевич наслідував Волтера Скотта, перекладав українською мовою твори Вірґілія („Буколіки"), німецьких письменників Гердера й інших. Іван Франко позитивно оцінив працю Осипа Шухевича і видав його твори із своєю передмовою в 1883 році, значить вже після смерти письменника.

А син Осипа — це вже великий культурний діяч і про нього так і пише та згадана „Українська Радянська Енциклопедія":

Шухевич Володимир Осипович (1850 — 10 квітня 1915) — український етнограф буржуазно-ліберального напрямку. Народжений в селі Тишківцях, Городенського району, Івано-Франківської області. Закінчив Львівський університет і вчителював у Львові. Заснував і редаґував журнал для дітей і молоді „Дзвінок". Збирав етнографічні матеріяли. Основна його праця „Гуцульщина" ч. 1-5, Львів, (1899-1908), в якій дано широку етнографічну характеристику гуцулів.

Ось такий барвистий літературний родовід Уляни Любович-Старосольської. Цей родовід зобов'язує, і тому письменниця Уляна Любович не надуживає своїм талантом. У нотатці в Українській енциклопедії, згаданого вже Сарсельського книжника Кубійовича, подається, що вона журналіст і письменник, а за фахом економіст. До війни Уляна Любович співпрацювала з жіночим журналом „Нова хата", де друкувалися твори її матері Дарії Шухевич-Старосольської, а потім у журналі молодечої організації Пласт „На сліді".

Напевно інакше виглядав би життєвий шлях Уляни Любович-Старосольської, якби не те славне „возз'єднання" з Казахстаном, що ми згадали на початку. Хоч у перші початкові дні „возз'єднання" Володимира Старосольського затвердили професором права Українського Державного Університету імени Івана Франка у Львові, то скоро його арештували та засудили на 10 років ув'язнення і вислали до тюрми в Маріїнську, на Сибірі, де він і помер. За ним вислали на заслання у далекий Казахстан його рідню, перш за все обидві письменниці, Дарію Старосольську і її доньку Уляну. На засланні померла її ма-

(Закінчення на ст. 3)

Тамара Кардашинець

ГУРРЕЙ ФОР Ю—ЕС—ЕЙ !

В неділю, 12-го серпня, загас олімпійський вогонь в Колізеї у Лос Анджелесі, місті, що на протязі 16-ох днів гостило у себе 8,000 спортовців із 140 країн. Із XXIII Олімпійських Ігрищ американські атлети вийшли із 174-ма медалями, 83 з яких золоті, перевищивши рекорд, поставлений атлетами ЗСА в Ст. Луїс в 1904 році — 80 золотих медалів із загального числа 238-ми, як теж рекорд спортовців СССР з 1980 року.

На спортових аренах, на які була звернена увага світу, перебувало в олімпійських днях рекордове число ґлядачів — понад 8 мільйонів. Мільйони американців слідкували за передачами телевізійної мережі Ей-Бі-Сі, поділяючи радість і зворушення вмілістю атлетів й ентузіязмом багатотисячної маси глядачів в самому Колізеї. З кожною черговою перемогою американських спортовців країну заливала хвиля патріотизму, давно вже небаченого, котрого не могли захмарити і охолодити критичні голоси, які пролунали і тут, і закордоном.

Одною з перших була критика, що її в листі до лосанджелівського Олімпійського Комітету висловив президент Міжнародного Олімпійського Комітету Хуан А. Самаранч. Він писав, що, концентруючись на американських атлетах в своїх передачах, Ей-Бі-Сі створює небезпеку зменшити інтернаціональний характер Ігрищ та настирливо дораджував постаратися „давати правильний фокус, бо Олімпійські Ігрища належать цілому світові". Згодом Х. Самаранч признався, що сам він мало бачив передачі Ей-Бі-Сі, але він отримав декілька скарг від неамериканських атлетів й тренерів на „односторонність" телевізійних передач. Президент лосанджелівського Комітету Пітер Юберот, у відповідь на цей лист, пояснив, що скарги на мережу Ей-Бі-Сі виникли з вини лосанджелівського Комітету, який показував в „олімпійських селах" передачі, призначені для внутрішнього вжитку в Америці, що створило у чужинецьких спортсменів помилкове враження, що в такому вигляді ці передачі передаватимуться і у їхніх країнах. Проте, мережа Ей-Бі-Сі, що заплатила 225 мільйонів долярів за право показувати змагання в ЗСА, рекордувала майже кожну хвилину Олімпіяди в усіх ділянках спорту. Крім 200 годин телевізійних програм для Америки, мережа ця мала ще 1,300-годинний запис для інших країн, який кожна країна могла зредаґувати, додаючи свої свої власні коментарі. А зрештою, як слушно сказав один із продуцентів Ей-Бі-Сі, „ми передаємо так, як це роблять всі інші країни про своїх атлетів". Ей-Бі-Сі тільки віддзеркалює змагання, в яких американці (мова про перший тиждень) здобули вдвічі більше медалів ніж атлети будь-якої іншої країни і тому були в центрі уваги.

А Самаранч дав потім заяву, — вияснення, що торкається передач Ей-Бі-Сі, — які він назвав „знаменитими", і сказав, що „ми дуже вдоволені їх передачами" та висловив жаль, що його критика викликала таку небажану рекляму. Численні чужинецькі телевізійні продуценти, коментуючи цю подію, сказали, що націоналістичні забарвлення в спорті є цілком нормальним явищем.

Про слушність їх слів, ми вже мали нагоду переконатись на прикладі Канади, часописи якої писали про „зухвалу пропаґанду ЗСА, а не святкування міжнародних змагань".

Не оминула критика американців і в европейських країнах. „Дейлі Нюз", „Ґардіан" в Лондоні, „Ле Монд" у Парижі та ряд часописів в інших країнах називали передачі Ей-Бі-Сі „самосконцентрованими", порівнюючи їх з передачами в інших країнах, на користь цих останніх. Так незалежний телевізійний режисер Джанатан Райт Міллер у телефонічному інтерв'ю з Лондону сказав, що в Англії пильно приглядалися, наприклад, британським плавцям, хоч вони і не перемогли, але в гімнастиці „не варто було дивитись на англійців, то ми дивились на японців, китайців і американців. Ми кількакратно бачили Едвіна Мозеса, що є цілком зрозуміло, адже кожний хотів його бачити, але коли наші коментатори говорили про Мозеса, а не про чергового переможця для Америки... ми маємо холоднокровнішу атмосферу тут щодо Олімпійських Ігрищ".

Зареагував критично і СССР. Совєтське пресове аґентство ТАСС заявило, що американські атлети не мали б таких успіхів, якби змагуни СССР і Східньої Німеччини взяли участь у змаганнях. Не сподобалось їм дослівно все — і видовище „горезвісного американського способу життя (в церемонії відкриття) і „в найгірших традиціях Голливуду — ковбої, голоногі дівиці", не сподобалася їм і публіка в Колізею, що вигукувала та вимахувала американськими прапорчиками. Глядачі, виховані в дусі 'ура-патріотизму', наче за указкою диригента, ревом вітали спортивні делеґації країн НАТО, а демонстративно мовчали, коли виходили спортсмени інших держав".

Деяких телевізійних коментаторів й журналістів американських часописів також вразили патріотичні настрої наших змагунів, глядачів, а найбільше передач мережі Ей-Бі-Сі. Нашу увагу, зокрема, звернула на себе одна зі статтей, опублікованих в „Ню Йорк Таймсі", своїм холодним іронічним тоном. Він подав всі „прогрішення" Ей-Бі-Сі. У статті „Коментатори чи патріоти?" А. Берков пише: В Лос Анджелесі, де здійснюються мрії, як нам сказала станція Ей-Бі-Сі — атлети З'єднаних Стейтів або виграють золоті медалі, наближаються до виграшу, або, пропустивши нагоду, здобудуть їх наступного разу"... „В найгіршій традиції Голливуду Ей-Бі-Сі педає нам розповіді про „ґуд ґайс" проти „бед ґайс", — обурюється Берков, — ґуд ґайс" — „ми", а „бед ґайс — це „вони". Може не це мав на думці Барон де Кубертен, творець модерних Олімпіяд, який стремів зібрати найкращих атлетів для компетиції без шовіністичної гарячки, як індивідуальних осіб, а не націй". Навів він і слова П'єра де Кубертена: „найважливіше в Олімпійських Ігрищах не перемогти, а змагатися". Дісталося від Беркова і керівникові програми новин і спорту Ей-Бі-Сі за вислів „відродження нації", і телевізійній мережі в цілому за фільмування „спектаклю вимахування прапорами".

Не оминув критики і коментатор Росс Гелліксон, котрий, — коли було перерішено і забрано від американського борця медалю, — сказав: „Не все виглядає тут похмуро. Стів Фрейзер все ще має шанс" і так далі, і тому подібне. Аж, — негодує журналіст, — цей 'патріотичний показ' дійшов до свого епогею („most breathless display of patriotism...") після тріюмфу чоловічої гімнастичної дружини. Віддавши належне змагунам, вродливо розвиненим, надзвичайно скоор-

(Закінчення на ст. 3)

Д-р Святополк Шумський

ПРО ПОХОДЖЕННЯ НАЗВИ „КИЇВ"

Вони ж наші хатії, чи гиксоси, в перших декадах свого панування в Єгипті у своїй провінції Палестині, чи землі „пелазгів" „палистів", збудували кріпость-город, назвавши його „Руса-Лель", що означало „Матір Русів", — який згодом звано „Урус-Алем", а сьогодні Єрусалимом. Ними ж і названо ріку, яка була тоді в народів „запорукою життя" „Яр-Дана", або в староруській мові „сонцем-даною", тому, що в цю добу сонце, чи „яро, ярило", було шановане як віддзеркалення самого Творця. Сьогодні та наша стара назва ріки посеред моря арабо-семітів, які остаточно „проковтнули" колишніх сумеро-оріїв, зветься Йордан . Друга теорія первісної назви ріки є „Ор-дун" — чиста ріка оріїв („дун-а" — це чиста вода). Завойовники Ірану — наші племена Медів і Персів — які, за твердженями англійського історика Олмстеда, у IX столітті до Христа прибули туди з „Саут-Рашія" (України), - про що також твердить Геродот, - біля озера Ірмія 13 миль на північ заснували город Київ, що його араби згодом перезвали на Кгаї. Біля міста Тебріз (приблизно 60 миль, куди були змушені відступити перед натиском асирійців), що ділося в 720 році до Христа, збудували наші далекі одноплемінники другий Київ, що його знову згодом араби перезвали на Кгияв .

Дивним збігом обставин наші завойовники Персії — поруси, чи парси, принесли зі собою в нову країну герб льва та блакитно-жовтий прапор, який залишився там і досьогодні. Чи наш герб землі галицької та наш стяг не є збережені нами зі сивої давнини?

У Месопотамії 5,000 років до Христа наші кімери, чи сумери, спорудили город, назвавши його Киян .

Не забуваймо ще одного цікавого факту, а саме те, що в XI столітті до Христа наші старо-кімери, які заволоділи Бурмою, також збудували там город, назвавши його Киюк . Ті ж самі племена володіли якийсь час і на островах сьогоднішньої Японії і вславились як відважні лицарі — сумерії, від чого, мабуть, після заливу тих островів китайо-монголами, і залишилася досьогодні назва „самураї", а особливо збудоване ними „святе місто — Кийото", від Кия .

Цікаво, що навіть і червоні камбоджці не звали себе „червоні камбоджці", але ім'ям легендарних „багатирів-кімерів" — „Кмер/кімер — Руж". Медійський цар звався — „Кіяк-Сар" (Кияк-Цар), який був славним царем медів у XI столітті до Христа.

Беручи під увагу поважну кількість подібних прикладів вживання назв городів та імен володарів прадавніх наших племен, які ведуть свій початок від слова „кий", ми маємо припущення, що назва „Київ" універсальна, тому що вона є назвою столичних городів країн чи провінцій, осідків прарусько-орійських чи сумеро-кімерійських, чи під якими іншими назвами наші прапредківські племена були тоді відомі.

І всі оті назви столичних городів, царів та інших володарів по усіх нових, завойованих ними країнах були завжди лише відгомоном першої назви священного древнього Києва над Дніпром, матірньої столиці всіх наших племен та народів европейського суходолу.

Виконуючи закон Божого Призначення, наші відважні прапредки, мов ті рої бджіл, вилітали з рідних вуликів — батьківщини України та оселювалися у нових країнах, щоб творити нові культури і нації, нові мови і звичаї. Одначе назву „Київ" — град владичного кия, не забували і берегли віками. І згодом, якщо обставини і не дозволили їм закріпитись, їхні назви збереглися. Ось пригляньмося ще раз країні сходячого сонця та культу обожування цвітучої вишні — Японії. Поетична любов до цвіту вишні у японців — це давній відгомін їхнього генетичного успадкування, залишеного їм прапредками оріями-сумерами, які під час своїх експансивних маршів ніколи не забували зберегти зі собою та завезти до нових країн те, що єднало їх з праматірньою замлею — Оріяною (Україною), а саме українську вишню, як також і вулики бджілок — „божих коровок". На відокремленому японському острові Окінава, історія якого мабуть була подібною до історії маляйсько-індонезійського острова Балі, який сумеро-орійські мешканці найдовше боронили перед монголо-китайською повінню , залишилися старинні назви городів, а саме: Киян , Киян-Сакі , Кийока , одні збережені своєю орійською вимовою, а інші вже дещо змонголізовані . На центральних островах Японії ми зустрічаємо назви городів Кияма , Киямакі , Кийокава , Кийосана та подібні. Характерним є в тих назвах — це префікс — кий. Усі ці назви беруть свій початок від назви їхньої древньої столиці — Кийото , яка, можливо, перед монголо-китайською інвазією своєю назвою звучала більше подібно до нашої столиці.

На европейському суходолі, крім нашого священного Києва, збережено незміненою назву Київ — містечка у Чехії, яке по чеському звучить „Киюв"; воно розташоване на захід від міста Берн. Окрім того на схід від Праги знаходиться містечко Киє . На захід від Берліну є місто — Києнборґ , яке звучить так, як звали колись чужі і наш улюблений Київ. Всі ті назви, розкидані віками по Европі і Азії, є живим свідком присутности та великого впливу в цих місцях наших відважних одноплемінників, як рівнож — ще одним підтвердженням, що назви ці походять від града Владичного Кия — символу влади праоріїв — сумерів, чи кімерів, від чого і походять титули володарів як, наприклад, „Киян", „Кіган" (хозарське), а згодом — „Каган", „Конунґ" — „Кеніґ" (нордійсько-германське) „Кінґ" та інші їхні відміни, творені окремими культурами віками.

Коли ж до того додати наші древні мітологічні перекази, то і посеред них ми віднаходимо найдавніші джерела, які ще раз підтверджують оцю теорію про походження назви Києва таки від Владичного Кия — символу влади, та що історія цієї назви ще сягає до трипільського періоду — доби матріярхату.

У добі, коли на Україні панував матріярхат і був перший розвиток нашого мистецтва — орнаментів і вишивок, найвищим божеством всесвіту була матір сонця, звана у нашому народі — „Злат-Баба". Тоді наші прапредки вірили, що світ є у постійному змаганні сил добра і зла, якими були Білобожичі та Чорнобожичі. В наших прапредків була традиція персоніфікувати всі

(Закінчення на ст. 3)

Крайовий Комітет Українського Визвольного Фонду (УВФ) в ЗДПА

повідомляє, що

9-ий З'ЇЗД УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФОНДУ

відбудеться

в дні 2-го вересня (неділя) 1984 року о год. 2-ій по пол. на Оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні, Па.

На з'їзді вигологить Голова Проводу Українських Націоналістів ВШановний

Микола Плавюк

доповідь — „КРАЙ І ЕМІҐРАЦІЯ"

До численної участи в З'їзді ввічливо запрошуємо — Подруг, Друзів і наших Симпатиків.
Остаємо з дружнім привітом — Слава Україні!

КРАЙОВИЙ КОМІТЕТ У.В.Ф. в ЗДПА

Плат. пол. огол. Плат. пол. огол. Плат. пол. огол.

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

УКРАЇНЦІ!

Підтримайте законопроєкт ч. 4459, що його внесли 60 конґресменів. Цей закон створить Комісію, оплачувану державними фондами, для дослідження причин і наслідків голокосту в Україні в 1932-33 роках.

Організація — Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) — започаткувала масову акцію листами до американських законодавців у цій справі. Включіться в це діло. Ваша фінансова, або активна участь необхідна.

Посилайте Ваші пожертви та звертайтеся за інформаціями до:

AMERICANS FOR HUMAN RIGHTS IN UKRAINE
43 Midland Place ■ Newark, N.J. 07106

У СОРОКРІЧЧЯ СТВОРЕННЯ УГВР

буде відслонена

в неділю, 21-го жовтня 1984 року у притворі церкви св. Андрія в Пармі, Огайо

ПРОПАМ'ЯТНА ТАБЛИЦЯ

з прізвищами 13 членів Головного Військового Штабу УПА

Старанням Комітету Опіки над пам'ятниками к. воякам УПА на українськім цвинтарі в Пармі, таблицю з чорного ґраніту величиною 4 х 6 стіп оформлює мистець В. БЕДНАРСЬКИЙ в Торонто.

Комітет просить Громадянство допомогти завершити це діло і датки надсилати на адресу скарбника:

MR. M. MOCIO
2902 George Avenue • Parma, Ohio 44134

Усі жертводавці будуть вписані у Пропам'ятну Книгу Комітету і оголошені в пресі.

Про походження...

(Закінчення зі стор. 2)

„божеські сили", як рівнож природні та надприродні явища (ті, які були для них ще незбагнені розумом), як рівнож і пори та місяці року. Отож один такий мітологічний переказ доби матріярхату, коли ще не принесено степовиками на конях божеської „плеяди"- мужеської статі, а саме: Сварога, Дажбога, Перуна та їхніх численних помічників, голосить таке: „В квітні місяці чорнобожичі не побачать Державного Кия, який на другий день його (квітня) царювання стане для них недоступним і всім треба буде підкоритися волі Білобожичів. Чорнобожич-Чорнець з Морозком вихопили на якийсь час Владичного Кия від Березня, але Морозко подався на північ, втікаючи від теплих променів світлоликого Ярила (Сонця), а Чорнець був змушений віддати Владичного Кия Квітневі та всю владичну пошану, який приготовував усю природу до зустрічі Злат-Баби та її прибуття на землю".

На перший погляд ми приймемо цей мітологічний переказ з усмішкою, тому що він є лише творчістю багатої уяви наших далеких прапредків. Одначе у їх добу мітологічні вірування були найкращим поясненням на всі складні питання, особливо ті, які були сполучені з таємничими та незрозумілими для них явищами природи. Проте, ця казочка-переказ є для нас важливою тому, що серед білобожичів, чорнобожичів та Злат-Баби підкреслюється „Владичний Кий" — символ влади, — який є центром уваги усіх тих божеських сил, у яких вірували наші прапредки. Тому немає найменших сумнівів, що в парі з „Владичним Києм" назва городу-столиці, в якій він перебуває, а саме наша столиця Київ вже існувала від трипільської доби — доби матріярхату, і назва матірнього Києва луною котилася по нових завойованих країнах і звали нею нові городи чи укріплення наші відважні одноплемінники.

Усі попередні теорії про походження назви „Київ" — непереконливі тому, що не достатньо обґрунтовані та в більшості є повторюванням тих самих леґенд, які переважно були продуктом фантазії авторів, які творили їх в манастирських келіях в перших віках цього тисячоліття.

Французький Париж назву свою не виводить від леґендарного буцім то племени „паризієнів", створеного римськими літописцями, щоб відвернути увагу від гальо-кельтської культури обивателів їх провінції. Рівнож і Рим не завдячує своєї назви та його спорудження мітичному Ромулюсові, якого, за старою леґендою, з його братом Ремусом вигодувала добра вовчиця. Сьогодні вже кожний знає, що Рим заснували, дали йому назву наші далекі одноплемінники етруски.

Також і наш священний город Київ — найстарший город народів Европи — не збудував леґендарний князь Кий, як також і не назвав його від свого імени. Назва „Київ" рівнож не походить від київ-частоколу, що ним мав бути колись обведений цей град.

На підставі цих наших довідок, як рівнож і на підставі найновіших археологічних розкопів і несподівано відкопаних під час будови нового тунелю для київської метро-підземки тисячолітніх камінних залишків ґрандіозних будівель (про які самозрозуміло московсько-комуністична влада рішила не говорити), ми можемо ще раз підкреслити, що Київ, який існував можливо вже від трипільської доби, завдячує свою назву „владичному києві". Минялися епохи. Не раз і не два наїзники руйнували нашу древню столицю, яка, мов фенікс, підносилася з пожарщ і руїни та відбудовувалася знову у кращих своїх спорудах і формах.

Бувало іноді, що заходила потреба дещо міняти його положення (подібно до нашого Галича), одначе Київ був завжди собою і всілякі намагання чужих фальшивників спотворити його священну назву не повелися, як також не змогли вони зменшити його справжнього віку.

Протягом віків ми звикли до сторінок історії, писаних чужими, в яких возвеличується чужі міти, культури та вірування. Ми віддавали поклін „святим" та „вічним" містам чужих народів і країн, в цей же час не усвідомлюючи собі, що святим і вічним містом є наш чудовий Київ — матір усіх городів европейського суходолу, Вкраїни сторож і маєстат благословенний.

Гуррей...

(Закінчення зі стор. 2)

динованим, що заслуговують на похвалу за їхні неочікувані досягнення, дійсно піднесли наш дух на момент і це є контрибуцією, коментатори представили це так, ніби вони зробили щось більшого, як, наприклад, винайшли лік проти грибної інфекції стопи". За цими слідує ряд переступків, „гріхів" телевізійних коментаторів: Кетлін Салливан описала перемогу гімнастів як „історичне досягнення", Френк Ґіффорд сказав: „Про них будуть говорити ще декади", Джім МекКей коментував: „Чи хтось думав, що країна так збудиться із-за групи гімнастів?" Репортер Ей-Бі-Сі Ріта Флин сказала: „Після цієї чудесної перемоги всі прохали у гімнастів автографів". Та ще й не сказала, хто це „всі". На цьому обурення Беркова не закінчилось, він продовжує: „Коли 'тім' гімнастів виграв золоту медалю, був люксусовий телевізійний показ їх усмішок і сліз на стенді переможців, національний гимн і 'зоряний прапор', а після перемоги румунських гімнастів церемонії перемоги, мовляв, не показано; Ей-Бі-Сі перейшла до спізненої передачі новинок".

Прикладів було багато більше, наведемо лиш один, бо він якраз показує суб'єктивність автора „Коментатори чи патріоти?" Після перемоги прийшли до студії Ей-Бі-Сі три гімнасти — Деґґет, Коннер і Ґейлорд. Коментатор Френк Гіффорд сказав до них: „Тим, Барт і Міч, ми перемогли, вони не сподівалися цього, але ми це зробили!" „Хто це 'ми' — запитує Айра Берков. Читачі мають запитати: ну, і? — Нічого. Це було отим чи не найбільшим „гріхом".

Фахівці Олімпійських Ігрищ і олімпійської етики мабуть ще не раз аналізуватимуть перебіг XXIII Ігрищ та якість телевізійних передач мережі Ей-Бі-Сі. Без сумніву, недотягнення знайдуться. Без сумніву, деякі критичні завваги будуть слушними. Вражає, проте, злобність в критиці, сарказм тих, що, закидаючи суб'єктивність мережі Ей-Бі-Сі, самі скочуються до разючої суб'єктивности.

Критики в Англії, підкреслюючи свою об'єктивність, писали: „Ми пильно приглядалися своїм, англійським, атлетам, але більше часу віддавали визначним атлетам без різниці їх національности". Це саме зробив і Ей-Бі-Сі. А що серед переможців була переважаюча кількість американських атлетів, відповідно був приділений їм і час, не як американцям, а як визначним атлетам. А крім того, перше слово в назві цієї мережі — це „Амерікен", що й треба пам'ятати усім критикам.

Разом з усіми тими „ми", що так дошкулили кореспондентові „Ню Йорк Таймсу" „виявами патріотизму" скажемо і ми: „Гуррей фор Ю-Ес-Ей"!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Хор церкви Христа Царя у Бостоні

У місяці жовтні минає три роки, як при нашій церкві Христа Царя у Бостоні, Масс., диригент Ігорь Коваль заснував молодечий хор, яким він диригував на протязі одного року. Умови праці та родинні обставини примусили його зрезиґнувати з диригентури, — хоч він з дружиною і далі співає в хорі, — а на своє місце він знайшов молодого диригента Олеся Кузьму, якому передав хор.

Олесь Кузьма є сином музично обдарованої родини у Гартфорді, Конн. Він навчався гри на фортепіяно 11 років. Будучи студентом у Єйл університенті, він співав у чоловічому хорі цього університету. Музичні знавці зауважили в Олеся великий талант в музиці і співі та призначили його диригентом цього хору у1974-77 роках. І у тих же роках університет вислав молодого Олеся з хором до Совєтського Союзу, де вони виступали у ряді великих міст і в столиці України, Києві. У програму своїх музичних виступів Олесь включив українські церковні твори Бортнянського. Цей хор при відділі східньоевропейських студій того університету від довшого часу присвячує велику увагу візантійській церковній музиці.

В останніх роках Олесь мешкав у Бостоні, де його молодша сестра студіює музику у Гарварді. Своїми музичними здібностями і тактовним поводженням Олесь зумів з'єднати собі хористів, головно молодих людей з Гарварду, які радо приходять на проби і недільні Богослужіння та включились у церковне життя. Бостонська громада дуже радіє високим рівнем молодечого хору і вдячна своєму диригентові. Наш хор відомий і поза Бостоном.

У неділю, 20-го травня ц.р., наш молодечий церковний хор був запрошений місцевим парохом о. Петром Огірком, щоб відспівати Службу Божу у церкві св. Михаїла в Вунсакет, Ровд Айленд, на 75-ліття заснування їхньої парафії. Хор прибув до церкви св. Михаїла майже у повному складі. При вході до церковної залі нас мило вітало церковне сестрицтво; вгощали нас кавою і солодким. Після перекуски хористи мали ще час приготовитись до співу. Зайнявши місця на хорах, хор чекав на знак диригента почати Богослуження. При вході до церкви Єпископа Василя Лостена грімко пролунала пісня „Будь ім'я Господнє" Бортнянського. Це дало змогу хорові „підігріти", чи „настроїти" голоси до милого Київського- - „Благослови, душе моя, Господи". Співали твір за твором і дійшли ми до Апостола, який відчитав один з отців. Потім — „Алилуя" Вербицького, „Ми херувимів" Бортнянського. Після „Ми херувимів" слідувало грімке „Щоб і Царя", що заставило декого з мирян у церкви повернутись обличчям до хору, бо це небувале явище у церкві св. Михаїла. На кінець Єпископ Василій закликав до „Многоліттєвія", хор проспівав „Сотвори, Господи" Біликовського, а далі на заклик отців хор співав звичайне „Многая Літа". Пишучи про діяльність і успіхи нашого молодечого хору, я не може поминути наших двох родин — Франківський-Михайлів і родина Луців. Оці дві родини дають хорові вісім голосів. Може, і нелегко, але вони усе є на пробі у церкві. Особливо я мав нагоду почути одного із синів Луцевих, який стояв біля мене. Він, наче дзвіночок, певно співав, звичайно голос молодий, але дуже добрий.

Наш молодечий хор вже третій раз бере участь поза церквою. Перший раз у Стейт Гавз 1983 року з колядками і щедрівками, другий раз у Кеннеді Лайбрері 1983 року теж з колядками і щедрівками, а третій раз у Вунсакеті, Ровд Айленд. На бенкеті у Провіденс хор проспівав три народні пісні: „Ой, на горі василечки", „Ой пряду, пряду" і „Журавель". Сподіваємося, що українські хлопці та дівчата, підуть слідами наших родин Франківських-Михайлевих і родина Луцевич, та включаться до молодечого хору.

Петро Струж

П'ятнадцяти-річчя...

(Закінчення зі стор. 2)

ма, — тож Уляна, вже сама, після довгих років поневіряння, завдяки різним комбінаціям, що їх допоміг їй скалькулювати її фах економіста, видісталась з країни возз'єднаної неволі, спершу до менше затиснутої мачушиної Польщі, а потім сюди, на вільну американську землю.

Ось тут — уже на цій вільній землі, Уляна Любович запрезентувала себе як письменницю виданням славної вже книги „Розкажу вам про Казахстан".

Я не буду обговорювати цієї книги, що разом з письменницею Уляною Любович святкує своє молоде 15-ліття. Книга загальновідома — вийшла вже двома виданнями, та й писав я про неї двічі, перший раз у почитному щоденнику „Свобода". Ця книга запрезентувала новий письменницький талант, що про нього з похвалою висловився навіть головний жрець від літератури проф. Юрій Шерех-Шевельов. Тож і кращої рекомендації Уляна Любович не потребує.

Жаль тільки, що й на її особі справджується стара істина, що журналістика не сприяє літературі. Про це мені безпосередньо сказав такий досвідчений журналіст як Лука Мишуга. Коли я, після приїзду в Америку, пробував дістатись на працю до редакції „Свободи", він мені відверто заявив: „якщо бажаєте писати, то не пхайтеся до редакції газети, бо газета виссе з вас усі соки і нічого не напишете". Уляна Любович пішла на журналістичну працю, стала редактором офіційного органу Союзу Українок Америки „Наше життя". Про те, як редакційна робота виссала із неї соки, хай вона розкаже сама. Може у неї вже готова нова книга на знайому вже тему: „Розкажу вам про редакційні млини" (як це любив називати ще один мученик за українську журналістику поет Богдан Кравців).

Як зачуваємо, Уляна Любович вийшла із цих редакційних млинів і хочемо вірити, що тепер пічне продовжувати свою письменницьку працю. Її читачі, що так радо прийняли її книжку про Казахстан, радо привітають її нові розповіді перш за все про Львів, де розцвів — мов крислатий львівський каштан — її рід і про який вона могла б багато розказати. І цього їй в цей день 15-ліття письменницької діяльности від щирого серця бажаємо.

Остап Тарнавський

ТЕЛЕВІЗІЙНІ МЕРЕЖІ передаватимуть перебіг Конвенції Республіканської партії від початку, що мав місце в понеділок, 20-го серпня, до її закриття. Мережі Ей-Бі-Сі, Сі-Бі-Ес і Ен- Бі-Сі передаватимуть безпосередньо з Конвенції та частково „відеотейпами" від 9-ої години вечора принаймні до 11-ої, від понеділка до четверга. Каблеві телевізійні станції передаватимуть від понеділка до четверга, починаючи від 9-ої години вечора, в середу від 8:30 вечора.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Володимири Падох

складаємо 100.00 долярів на УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ в Ню Йорку.

•

Вельмишановній Родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

Д-р Юліян і Анна ПОЛІТИЛО

З болем і смутком повідомляю, що 20-го серпня 1984 р., з волі Всевишнього відійшла у Вічність

моя Найдорожча ДРУЖИНА

бл. п.

ПАША ХАРЛАНТІЇВНА ДМИТРЕНКО

з дому ВОЛИНСЬКА

про що повідомляє муж Покійної

МИХАЙЛО ДМИТРЕНКО

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що дня 8-го липня 1984 року упокоївся в Бозі, на 28-му році життя наш Дорогий СИН І БРАТ

бл. п.

ОРЕСТ АНДРІЙ НЕСТОР ГОРАК

ПОХОРОН відбувся 12-го липня 1984 р. з церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку, Миш.

Горем прибиті:
батьки — АНТІН і НАДІЯ
сестри:
НАТАЛКА і ІГОР РУДЬКО та сини ТАРАС і АНДРІЙ
ЛЯРИСА
брати — АДРІЯН і МИРОН
бабця — ЯРОСЛАВА ҐІЖАК
стрийко — СТЕФАН і МАРІЯ ГОРАК з дітьми
вуйко — ІГОР і НАДІЯ ҐІЖАК з дітьми
кузин — о. Архиєпископ МИРОСЛАВ МАРУСИН
та дальша Родина в Канаді і Україні і засланих в Сибірі

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в суботу, 11-го серпня 1984 р. в Рочестері, Н. Й. відійшла у Вічність

бл. п.

БОГДАННА ТАРНАВСЬКА з ГАФТКОВИЧІВ

Залишила в глибокому смутку:
синів — ОРЕСТА та ІГОРЯ з Родинами
сестру — ЗОНЮ ГРИНІВ з Родиною
брата — ОРЕСТА ГАФТКОВИЧА з Родиною
братову — МАРІЮ ГАФТКОВИЧ з Родиною
сестрінницю — АНІЗІЮ КОЦИК-МАНДЗІЙ з Родиною
братанків:
БОГДАНА САЛАМАХУ з Родиною
ІВАНА ГАФТКОВИЧА з Родиною
МАРІЙКУ ГАФТКОВИЧ-СІЙ з мужем
кузинок:
ОЛЬГУ ГАФТКОВИЧ з Родиною
ЛЕСЮ КРУПУ з Родиною
по бл. п. Мужа:
шваґрову — МАРІЮ КРИЖАНІВСЬКУ з Родиною
вуйка — ВОЛОДИМИРА КОЛЬЦЯ з Родиною
племінника — ОСИПА КОЛЬЦЯ з Родиною
і Родину в Україні

ПОХОРОН відбувся 14-го серпня 1984 р. з церкви Богоявлення у Рочестері, Ню Йорк.

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Незабутнього МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

бл. п.

АНДРІЯ ПОВХА

буде відправлена

в дні 29-го серпня 1984 р., о год. 8-ій ранку в церкві Пресв. Трійці в Кергонксоні, Н. Й.

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

Про молитви за спокій душі Покійного Рідних, Приятелів і Знайомих просять:
дружина — МИРОСЛАВА
син — ЮРІЙ з Родиною

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашого Дорогого і Незабутнього МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, БРАТА І ШВАҐРА

бл. п. д-ра медицини

ЯРОСЛАВА КОРОПЕЯ

відправляться

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖБИ

в неділю, 26-го серпня 1984 року

в таких церквах:
св. Арх. Михаїла у Вунсакет, Р. Ай.;
св. Серця Христового в Джансон Сіті, Н. Й.
і свв. Володимира й Ольги в Чікаго, Ілл.

Просимо в ці дні згадати Покійного у своїх молитвах.

РОДИНА

Відбулася...

(Закінчення зі стор. 1)

комісії, яка працювала у складі о. митрата проф. І. Гриньоха та проф. Й. Кратохвіля, звітував проф. Я. Гурський. Після короткої дискусії абсолюторію керівним органам уділено одноголосно.

Перед виборами ректора подано до відома, що перед Професорською радою відбулася таки того самого дня, рада факультету права й суспільно-економічних наук, яка вибрала деканом дотеперішнього проректора проф. З. Соколюка, а продеканом проф. Ґ. О. Горна.

Ректором став знову проф. В. Янів, а проректором вперше проф. д-р Б. Осадчук. Контрольну комісію й Академічний суд обрано у складі з минулого року. Нарадами керував проф. В. Янів, протоколював — головний секретар д-р В. Маруняк.

Рада філософічного факультету мала місце в день після загальної, 24-го липня, і вона потвердила деканом проф. Г. Васьковича, а продеканом проф. А. Жуковського. Переобрано також комісії програм чотирьох відділів: історично-географічного (поф. А. Жуковський), мовного (проф. Я. Гурський), літературного (проф. І. Качуровський) та педагогічного (викладач д-р О. Кисілевська-Ткач).

З усіх звітів виразно випливало, що діяльність пляново розгорнено у різних напрямах. Коли в авдиторному навчанні число студентів переступило 100, то вечірні виклади для українського загалу у Мюнхені відбувалися в уставленому ритмі, що два-три тижні, при чому їх число збільшувалось в часі літнього семестру.

На міжнародному відтинку поширено мережу зв'язків, зокрема завдяки тісній співдії із Вільною спілкою німецьких авторів (письменників), що її президент принц Губерт цу Левенштайн був іменований почесним доктором УВУ.

Поважним відгомоном відбилося також передання ювілейної книги ректорові у його 75-ліття (1096 сор. із 80 причинками, в тому числі 16 неукраїнських авторів). На вечорі передання баварський міністер праці й суспільного ладу, д-р Піркль мав окрему доповідь, а від федерального уряду склав привіт міністер Г. Фухс. Були представники й промовці від міста Мюнхену, поляків чехів, лотишів і інші. Завдяки міжнародним звязкам вперше добився УВУ допомоги від Европейської спільноти.

Але найповажніше досягнення УВУ — це видання. В сьоми різних серіях видано 14 творів із 2,100 сторінками, коли пересіч за мюнхенський період праці (1946-83) характеризувалася шістьма позиціями із 750 сторінками річно. Таким чином рік 1983-84 був роком рекорддовим, при чому не тільки важать числа, але й різнорідність видань. Належну увагу звернено також на іншомовні видання. Тому саме видання УВУ заслуговують на окрему інформацію для української громадськости.

З нових починів треба відзначити активну підготову 1000-ліття хрищення колиски Руси-України, при чому левина підготова конференції для створення комітету для конґресу припала саме УВУ. На сьогоднішій день свою участь в підготовчому комітеті зголосили всі українські наукові установи, а саме Професорська рада рішила ратифікувати приступлення до комітету.

При нагоді семестру відбулися ще наради присутніх членів Делеґатури УВУ у ЗСА під проводом голови проф. В. Лева, які вирішили напрямні реорганізації Делеґатура. Радила також комісія для випрацювання схеми літературної ділянки на конґрес 1000-ліття (27-го липня) за участю чотирьох членів.

На Професорській раді звітує проф. В. Лев. Сидить ректор УВУ В. Янів

Українська...

(Закінчення зі ст. 1)

відносилося до питання смертности олімпійців СССР, а друге виключно до питання участи України в Олімпійських Ігрищах і національної дискримінації спортсменів СССР.

У четвер, 2-го серпня, після пресконференції „Смолоскипу", український кореспондент „Голосу Америки" зробив інтерв'ю з представником „Смолоскипу" О. Зінкевичем, а в четвер, 9-го серпня, з А. Сороковським і О. Зінкевичем. Обидва інтерв'ю були зразу передані на Україну і на Далекій Схід.

Український кореспондент радіо „Свобода" зробив інтерв'ю з А. Каркоцем 2-го серпня, яке теж було зразу передане в Україну.

З вівтірка на середу увечері, з 7-го на 8-го серпня, А. Сороковський виступив на відомій в цілій Америці радіо програмі ABC (KABC-790) Рей Бріма. Виступ включав дискусію з Р. Брімом про смертність олімпійців СССР, питання участи України в Олімпійський Ігрищах і національної дискримінації спортсменів СССР, після чого слідували питання радіослухачів і відповіді А. Сороковського. Програма тривала понад дві години. Її можна було чути в Каліфорнії, Меріленді, Ню Йорку, Ореґоні, на Фльориді й інших стейтах. Ставлені запити вказували, наскільки пересічний американець обзнайомлений зі складними питаннями України і наскільки він цікавиться питаннями, які були порушені українцями на Олімпіяді.

На прийнятті для членів МОК

У середу, 8-го серпня, американський пресклюб Лос Анджелесу влаштував величаве прийняття для членів Міжнародного Олімпійського Комітету, які перебували в Лос Анджелесі. У цьому прийнятті взяла участь обмежена кількість представників міжнародної преси, серед яких був також кореспондент „Смолоскипу". не зважаючи на те, що цілий будинок прийняття був оточений двома кордонами поліції, а серед учасників прийняття всюди було видно працівників служби безпеки, які охороняли всіх перед можливим нападом терористів, атмосфера прийняття була бадьора, весела і дружня. З невідомих причин на нього не прибули представники СССР і східньоевропейських країн. Український представник мав нагоду познайомится з американським олімпійцем Метью Робінсоном, який на Олімпійських Ігрищах 1936 року в бігу на 200 м. здобув срібну медалю, а Дж. Овенс золоту. На прийнятті він був зі своєю молодою дружиною і цілою сім'єю. Він говорив:

— Я чув про українців, але не мав нагоди познайомитися з живим українцем. Як це так, — запитував він — що ви, українці, не берете участи в Олімпійських Ігрищах? Ви, здається, великий народ.

М. Робінсон ще дальше живе спогадами про Олімпіяду 1936 року та про Дж. Овенса:

— Я відрізняю народ від уряду, — говорив він. Я ніколи не змішував німецького народу з нацистським режимом. Не змішую також народів СССР з совєтським урядом. Ми спортсмени - народ, ви журналісти - народ. Ми народ, а не вони, не уряд, не режим.

Президент Асоціяції міжнародної спортової преси, англієць Френк Тейлор, знайомився з українським представником українськими словами „На здоров'я". Він, як президент асоціяції, багато разів бував в Україні і в СССР. Асоціяція об'єднує 20,000 спортових журналістів майже з усіх країн світу, а в тому двох українців зі ЗСА і мабуть ані одного з УССР.

Контакти з членами МОК

Одним із завдань Українського Олімпійського Інформаційного Бюра в Лос Анджелесі було довести документи про передчасну смерть олімпійців СССР і про національну дискримінацію спортсменів в СССР до всіх присутніх у Лос Анджелесі членів МОК (на 88 членів Міжнародного Олімпійського Комітету до Лос Анджелеу прибув 81) і до найбільшої кількості крайових комітетів, а також до лікарів олімпійських дружин різних країн.

Найлегший доступ був до членів МОК, які жили у Билтмор готелі і куди кожна зацікавлена особа, навіть без жадної акредитації, могла без труднощів дістатися. У тому готелю приміщувався секретаріят МОК, його Медична комісія, члени міжнародних спортових федерацій. Там жили К. Адріянов, В. Смірнов, Ю. Тітов, В. Сисоєв і інші.

Хоч доступ до готелю був легкий, все ж зустрінутися з будь-ким було досить важко через їхнє перетяження олімпійськими обов'язками. Не зважаючи на різні труднощі, всі члени МОК, його комісії і інші представники одержали при особистій зустрічі, або їм було передано, всі українські матеріяли. Кожний пакет переходив дуже докладну і основну інспекцію служби безпеки, яка мусіла підтвердити, що пакет є безпечний для доручення адресатові. Особисто українські матеріяли доручила делеґація „Смолоскипу" секретаріятові МОК, його Медичній комісії, Олімпійському комітетові ЗСА та іншим.

Дуже скомплікованими і виснажливими були контакти з крайовими олімпійськими комітетами. Всі вони приміщувалися у двох олімпійських селищах на університетських кемпусах. Акредитовані журналісти, після кількаразової і докладної перевірки всього, що будь-хто ніс, могли увійти лише до однієї частини олімпійського селища, де можна було зустрічатися зі спортсменами чи членами національних олімпійських комітетів, викликавши їх на розмову. Бюро „Смолоскипу" наперед контактувалося телефонічно з усіма олімпійськими комітетами і поручало зустрінутися з українськими представниками чи прийняти українські матеріяли.

Зацікавлення українськими матеріялами було таке велике, що вже вкоротці треба було додруковувати приготовлені матеріяли. Створилася така ситуація, що чисельно невеликій групі „Смолоскипу" лише з однією повною пресовою акредитацією було неможливо обслужити всіх зацікавлених і всім особисто доручити матеріяли.

При першому дорученні матеріялів дійшло до конфлікту між представниками „Смолоскипу' і адміністрацією та охороною олімпійського селища, які чомусь кваліфікували ці матеріяли, як „політичну пропаґанду", але згодом, після вияснення і простудіювання цих матеріялів, не робили жадних труднощів у їх доставі.

Найбільше зацікавлення смертністю совєтських олімпійців було у лікарів, які є відповідальні за здоров'я і життя олімпійців своїх країн. Українські представники мали нагоду обговорити це питання з деякими лікарями і дослідниками. Один лікар і професор університету звернув увагу, що одинока Фінляндія провела дуже докладну студію життя, здоров'я і хворіб своїх олімпійців і спортсменів. Вона виявила, що фінські спортсмени живуть на вісім рків довше, як пересічні фіни. Деякі лікарі дуже похвально висловлювалися про медичний рапорт у цій справі, який підготовили лікарі, співробітники „Смолоскипу". Деякі не починали розмови, поки не перечитали цього рапорту. Зрозумівши що підхід у презентації всієї документації є високо кваліфікований, вони до всіх даних ставилися з більшим довір'ям.

У головному пресовому олімпійському центрі, куди мали доступ лише акредитовані журналісти, масово з'являлися пресові повідомлення „Смолоскипу", які були підготовлювані щокілька днів. Рівнож у тому ж місці масово з'являвся спеціяльний олімпійський випуск газети „Смолоскип".

Журналісти і деякі офіційні представники мешкали у 23-ох найбільших готелях Лос Анджелесу і околиць. Одержавши список цих готелів, у кожному з них, а також на летовищі, розповсюджувано газету „Смолоскип", присвячену Олімпіяді.

Виступи СУМ

В Лос Анджелесі відбувся світовий злет СУМ-у, на який прибуло понад 300 сумівців з різних країн світу. СУМ мав дуже виразно визначену програму своєї діяльности внутрішньо-організаційного характеру.

Після прибуття до Лос Анджелесу представники „Смолоскипу" відвідали інформаційне бюро УЦІС, обмінялися своїми виданнями й інформаціями про діяльність.

Завдання і цілі СУМ-у мали цілком інший характер, як завдання „Смолоскипу". Через цю відмінність і переобтяження СУМ-у своїми внутрішньо-організаційними справами, не пляновано жадних спільних виступів.

Зовнішня діяльність СУМ-у ограничувалися до своєрідних і кольоритних демонстрацій біля головного стадіону і в інших місцях Лос Анджелесу. Члени СУМ-у групами по 15-20 осіб демонстрували проти русифікації в Україні і проти того, що в Олімпійських Ігрищах не беруть участи українські спортсмени з України.

З загратованою кліткою, в якій стояв молодий сумівець і з ведмедим поруч, вони проходжувалися в різних місцях. Прапороносці несли синьо-жовті і чорночервоні прапори. Речник їхній через голосник інформував глядачів про заборону української мови в УССР та про заборону українським спортсменам брати участь в Олімпійських Ігрищах. Інші роздавали летючку, в якій закликалося „міжнародне суспільство бути вірним духові Олімпіяд, визнаючи визвольні рухи поневолених не-російських народі СССР і дозволяючи їхнім представникам брати участь у наступних Олімпійських Ігрищах". Летючка була підписана групою „Молоді українці за підтримку вільної України і олімпійського духу".

Олімпійські документи

Можна придбати велику книгу олімпійських документів „Смолоскипу'. До книги входять: всі матеріяли, які були оголошені на пресконференції 2-го серпня 1984 року, транскрипт телевізійного інтерв'ю з А. Каркоцем 30-го липня, транскрипт запитів і відповідей на пресконференції 2-го серпня, транскрипт виступу А. Сороковського на радіопрограмі ABC Рей Бріма 8-го серпня. В книжці опубліковані також фотографії померлих олімпійців СССР і фотографії з діяльности „Смолоскипу" під час XXIII Олімпійських Ігрищ.

Ціна книги - 25 дол., як пожертва на покриття видатків зв'язаних з діяльністю „Смолоскипу" в Лос Анджелесі.

Пишіть на адресу „Smoloskyp" Ukrainian Information Service, P.O. Box 561, Ellicott City, Md. 21043.